

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА
ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ
ГРАДА СУБОТИЦЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

Суботица, 2019. година

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТУРИСТИЧКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ ГРАДА СУБОТИЦЕ	3
2. САДРЖАЈ ПОСЛОВА И ДЕЛАТНОСТ ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ГРАДА СУБОТИЦЕ	4
3. ОРГАНИ УПРАВЉАЊА И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ГРАДА СУБОТИЦЕ	5
4. ДЕФИНИСАНА МИСИЈА, ЦИЉЕВИ И ВИЗИЈА РАЗВОЈА ТУРИСТИЧКЕ ДЕСТИНАЦИЈЕ СУБОТИЦА И ПАЛИЋ	11
5. ОСТВАРЕНИ ТУРИСТИЧКИ РЕЗУЛТАТИ ТОКОМ 2018. ГОДИНЕ И ЊИХОВА АНАЛИЗА	14
6. ПРОГРАМ РАДА ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ГРАДА СУБОТИЦЕ ЗА 2019. ГОДИНУ	24
7. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И ПОРУКЕ ЗА БУДУЋНОСТ	40

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТУРИСТИЧКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ ГРАДА СУБОТИЦЕ

Туристичка организација града Суботице је основана Одлуком о оснивању Туристичке организације града Суботице („Службени лист града Суботице“, број 1/2010, 43/2010, 7/2014, 7/2015 и 53/2016) као јавна служба са циљем вршења послова унапређења и промоције туризма на територији Града Суботице.

Основни пословни подаци о Туристичкој организацији града Суботице:

ПОСЛОВНО ИМЕ

Туристичка организација града Суботице

Туристичка заједница града Суботице

Szabadka Város Idegenforgalmi Szervezete

СЕДИШТЕ

Суботица, Трг слободе 1

ДЕЛАТНОСТ

84.13 – Уређење пословања и допринос успешнијем пословању у области економије

79.90 – Остале услуге резервације и делатности повезане са њима

79.11 – Делатност путничких агенција

46.90 – Неспецијализована трговина на велико

47.78 – Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама

ПОДАЦИ О РЕГИСТРАЦИЈИ

Судски регистар Привредног суда у Суботици од 25.03.2010. године, ознака и број решења Фи. 30/2010, регистарски уложак број 5 – 187

08915733

МАТИЧНИ БРОЈ

ПОРЕСКИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ (ПИБ)

106571652

ЈЕДИНСТВЕНИ БРОЈ КОРИСНИКА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА

80809

В.д. директора Туристичке организације града Суботице

Александар Медаковић, дипломирани економиста

2. САДРЖАЈ ПОСЛОВА И ДЕЛАТНОСТ ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ГРАДА СУБОТИЦЕ

Туристичка организација града Суботице обавља послове који су дефинисани Статутом Туристичке организације града Суботице донетим на седници Управног одбора Туристичке организације града Суботице одржаној 14. децембра 2016. године и односи се на следеће послове:

1. Послови на унапређењу и промоцији туризма града Суботице,
2. Израда Програма развоја туризма и програма промотивних активности у складу са стратешким маркетинг планом и осталим планским документима Туристичке организације Србије,
3. Координисање активности и сарадња између привредних и других субјеката у туризму који непосредно и посредно делују у правцу унапређења развоја и на програмима едукације и усавршавања вештина запослених у туризму,
4. Подстицање програма изградње туристичке инфраструктуре и уређења простора,
5. Обезбеђивање информативно – пропагандног материјала којим се промовишу туристичке вредности Града Суботице (штампане публикације, проспекти, туристички водичи, аудио и видео промотивни материјал, интернет презентације, сувенири и сл.) кроз сарадњу са надлежним органима,
6. Прикупљање и објављивање информација о целокупној туристичкој понуди на својој територији, као и друге активности значајне за туризам,
7. Организовање и учешће у организацији туристичких, научних, стручних, спортских, културних и других скупова и манифестација,
8. Унапређење рада туристичко – информативних центара (за прихват туриста, пружање бесплатних информација туристима, прикупљање података за потребе информисања туриста, упознавање туриста са квалитетом туристичке понуде, упознавање надлежних органа са притужбама туриста и др.),
9. Сарадња са туристичким организацијама у земљи и иностранству,

10. Покретање и организовање активности у циљу побољшања квалитета услуга у туризму, развијање туристичке свести, туристичке културе и заштите и унапређења животне средине,
11. Посредовање у пружању услуга у домаћој радиности
12. Продаја сувенира, и
13. Остале услуге резервације и делатности повезане са радом туристичких организација (туристички водичи).

Делатност Туристичке организације града Суботице се односи на:

- 84.13 – Уређење пословања и допринос успешнијем пословању у области економије,
- 79.90 – Остале услуге резервације и делатности повезане са њима,
- 79.11 – Делатност путничких агенција,
- 46.90 – Неспецијализована трговина на велико и
- 47.78 – Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама.

3. ОРГАНИ УПРАВЉАЊА И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ГРАДА СУБОТИЦЕ

У оквиру Туристичке организације града Суботице идентификују се следећи органи управљања:

- 1) Управни одбор,
- 2) Надзорни одбор и
- 3) Директор.

3.1. Управни одбор Туристичке организације града Суботице

Управни одбор Туристичке организације града Суботице се састоји од 5 чланова, од којих су четири представници оснивача, а један члан се именује из реда запослених. Чланове Управног одбора именује и разрешава Оснивач, а мандат чланова Управног одбора траје четири године.

Представник запослених у Управном одбору Туристичке организације града Суботице се предлаже тајним изјашњавањем свих запослених, а у складу са одлуком Управног одбора Туристичке организације града Суботице.

Седницама Управног одбора Туристичке организације града Суботице руководи и председава председник Управног одбора.

Управни одбор Туристичке организације града Суботице обавља следеће послове у складу са одредбама Статута:

1. Доноси Статут Туристичке организације града Суботице, уз сагласност оснивача,
2. Одлучује о пословању Туристичке организације града Суботице,
3. Доноси годишњи програм рада Туристичке организације града Суботице, уз сагласност оснивача,
4. Доноси програме туристичко – информативно – пропагандне делатности и промотивне делатности, уз сагласност оснивача,
5. Доноси финансијски план, уз сагласност оснивача,
6. Одлучује о коришћењу средстава у складу са Законом,
7. Доноси опште акте,
8. Закључује Уговор о раду са директором и одлучује о правима, обавезама и одговорностима директора,
9. Доноси Пословник о раду,
10. Доноси Правилник о раду,

Обавља и друге послове утврђене Законом, Одлуком и овим Статутом.

Актуелни сазив Управног одбора Туристичке организације града Суботице чине:

Табела број 1 Чланови Управног одбора Туристичке организације града Суботице

Рб	Име и презиме	Функција
1.	Неда Тешовић	председник
2.	Драгутин Миљковић	члан
3.	Марија Милодановић	члан
4.	Мирјана Стевановић	члан
5.	Поступак избора тренутно у току	члан из реда запослених

3.2. Надзорни одбор Туристичке организације града Суботице

Надзорни одбор Туристичке организације града Суботице се састоји од три члана, од којих су два члана представници оснивача, а један се именује из реда запослених.

Председника и чланове Надзорног одбора именује и разрешава оснивач. Мандат чланова Надзорног одбора траје четири године.

Представник запослених предлаже се тајним изјашњавањем свих запослених, на начин који ће бити дефинисан одлуком Управног одбора.

Седнице Надзорног одбора сазива и њиховим радом руководи председник Надзорног одбора.

У складу са одредбама Статута Туристичке организације града Суботице надлежности Надзорног одбора су:

1. Врши надзор над пословањем, прегледа годишњи извештај о финансијском пословању и годишњи обрачун Туристичке организације града Суботице, као и друга акта од значаја за пословање Туристичке организације града Суботице,
2. Доноси Пословник о раду,
3. О резултатима надзора обавештава директора и Управни одбор,
4. Обавља и друге послове утврђене Законом, Одлуком и овим Статутом.

Актуелни сазив Надзорног одбора Туристичке организације града Суботице чине:

Табела број 2 Чланови Надзорног одбора Туристичке организације града Суботице

Рб	Име и презиме	Функција
1.	Милица Трбовић	председник
2.	Милош Раичевић	члан
3.	Драгана Мариновић	члан из реда запослених

3.3 Информације о накнадама чланова Управног и Надзорног одбора

У току 2019. године планира се одржавање једне седнице Управног одбора месечно, као и седнице Надзорног одбора по потреби.

Накнаде за председника и чланове Управног и Надзорног одбора исплаћују се за месец у коме се одржава седница, без обзира на број одржаних седница у том месецу.

У складу са предвиђеним Финансијским планом Туристичке организације града Суботице за 2019. годину предвиђене су следеће накнаде председнику и члановима Управног и Надзорног одбора:

Табела број 3 Преглед висине накнаде председника и чланова Управног и Надзорног одбора

Управни одбор	
Председник	4.680,00 РСД месечно у нето износу
Чланови Управног одбора	3.705,00 РСД месечно у нето износу

Надзорни одбор

Председник	3.510,00 РСД месечно у нето износу
Чланови Надзорног одбора	2.780,00 РСД месечно у нето износу

3.4. Директор Туристичке организације града Суботице

Директора Туристичке организације града Суботице именује и разрешава оснивач.

Мандат директора траје четири године.

Оснивач може до именовања директора, именовати вршиоца дужности директора. Вршилац дужности директора има сва права, дужности и одговорности, као и директор и може ту функцију обављати до именовања директора, а најдуже годину дана од дана именовања.

Директор Туристичке организације града Суботице може одредити друго лице да заступа Туристичку организацију града Суботице.

Директор Туристичке организације града Суботице за свој рад одговара Управном одбору и оснивачу.

У складу са одредбама Статута Туристичке организације града Суботице, директор обавља следеће послове:

1. Представља и заступа Туристичку организацију града Суботице,
2. Извршава одлуке Управног одбора,
3. Организује и руководи радом Туристичке организације града Суботице,
4. Обезбеђује законитост рада Туристичке организације града Суботице,
5. Предлаже годишњи програм рада Туристичке организације града Суботице,
6. Предлаже акте које доноси Управни одбор,
7. Подноси Извештај о пословању и годишњи обрачун,
8. Доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места,
9. Одлучује о правима и обавезама запослених у Туристичкој организацији града Суботице,
10. Обавља и друге послове одређене Законом, Одлуком и овим Статутом.

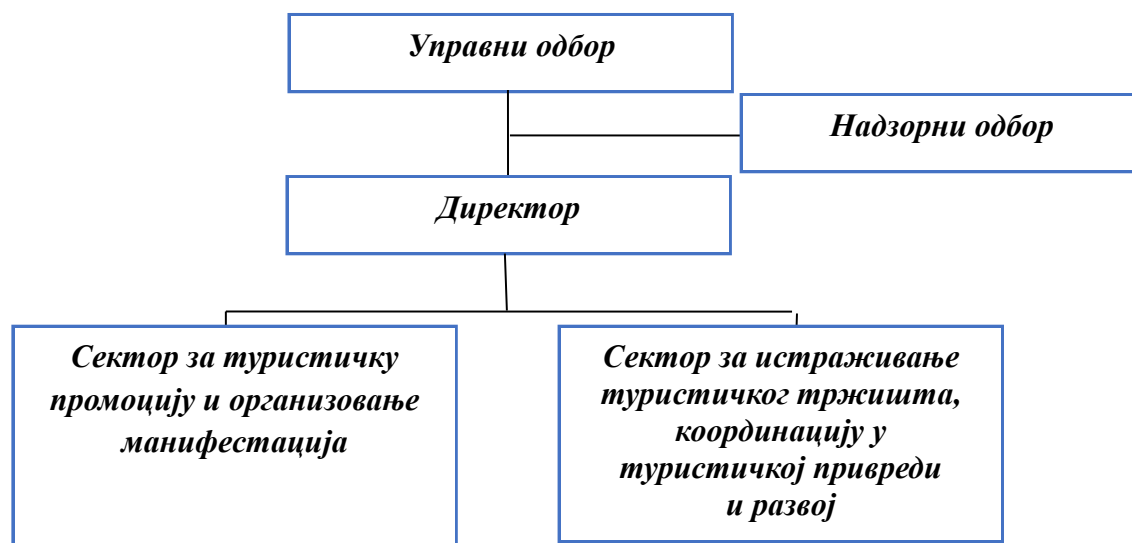
Дужност в.д. директора Туристичке организације града Суботице обавља Александар Медаковић, дипломирани економиста.

3.5. Организациона структура Туристичке организације града Суботице

Организациону структуру Туристичке организације града Суботице чине:

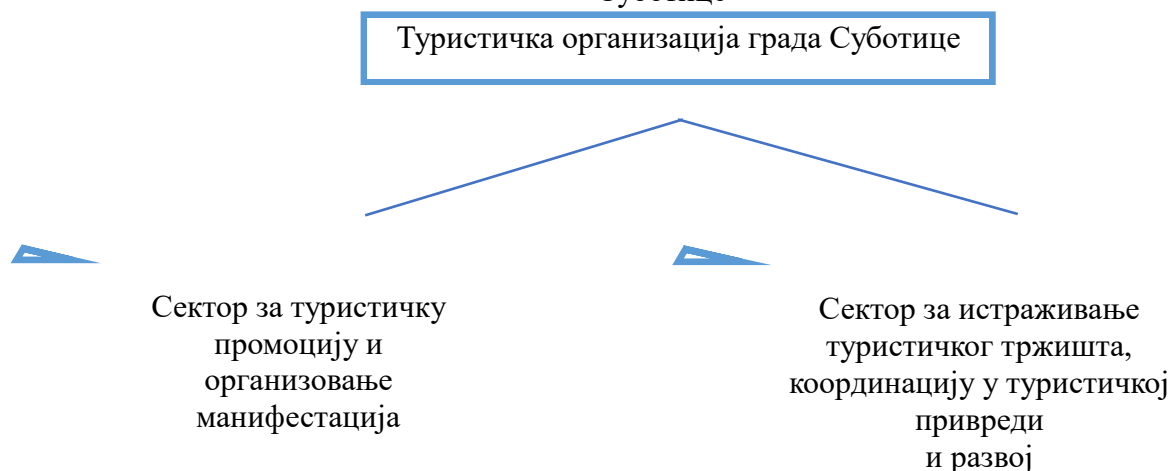
Шема број 1 Организациона структура Туристичке организације града Суботице

Дефинисање унутрашње организације, послова и задатака уређују се Правилником о унутрашњој организацији и системизацији, коју доноси директор Туристичке организације града Суботице, уз сагласност Градоначелника. Датим Правилником дефинише се начин организовања Туристичке организације града Суботице, начин руковођења Туристичком организацијом града Суботице, укупан број радних места у Туристичкој организацији града Суботице са тачним називом радног места и описом послова за радна места и потребним бројем извршилаца.

Ради бољег, ефикаснијег и рационалнијег остваривања постављених циљева и задатака, Туристичка организација града Суботице у својој организационој структури има дефинисане следеће секторе и то:

Шема број 2 Приказ сектора који егзистирају у Туристичкој организацији града Суботице

3.6. Начин финансирања Туристичке организације града Суботице

За обављање своје делатности Туристичка организација града Суботице прибавља средства из извора дефинисаних законском регулативом. Средства за обављање делатности Туристичке организације града Суботице у складу са Статутом Туристичке организације града Суботице обезбеђују се из следећих извора:

1. Средства наплаћених од боравишне таксе и туристичке накнаде,
2. Прихода остварених обављањем послова из оквира своје делатности и из других сопствених прихода,
3. Донација, прилога и спонзорстава домаћих и страних правних и физичких лица,
4. Субвенција и дотација из буџета Града и
5. Других извора у складу са Законом.

Новчана средства са којима располаже Туристичка организација града Суботице воде се на посебном текућем рачуну.

Наредбодавац за коришћење новчаних средстава Туристичке организације града Суботице јесте директор или лице које овласти Управни одбор Туристичке организације града Суботице.

О располагању средствима Туристичке организације града Суботице одлучује директор и Управни одбор Туристичке организације града Суботице.

3.7. Законски оквир који регулише пословање Туристичке организације града Суботице

Приликом дефинисања Програма пословања Туристичке организације града Суботице коришћена је следећа законска регулатива:

1. Закон о туризму ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 99/2011 - др. закон, 93/2012, 84/2015, 83/2018 - др. закон и 17/2019 – др.закон)
2. Закон о јавним службама ("Сл. гласник РС", бр. 42/91, 71/94, 79/2005 - др. закон, 81/2005 - испр. др. закона, 83/2005 - испр. др. закона и 83/2014 - др. закон);
3. Закон о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2017, 83/2014-др.закон и 101/2016-др.закон и 47/2018);
4. Закон о финансирању локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", бр. 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013 - усклађени дин. изн., 125/2014 - усклађени дин. изн., 95/2015 - усклађени дин. изн., 83/2016, 91/2016 - усклађени дин. изн., 104/2016 и 96/2017 усклађени дин. изн., 89/2018 - усклађени дин. Изн. и 95/2018 - др. закон);
5. Закон о платама запослених у државним органима и јавним службама ("Сл. гласник РС", бр. 34/2001, 62/2006 - др. закон, 63/2006 - испр. др. закона, 116/2008 -

др. закони, 92/2011, 99/2011 - др. закон, 10/2013, 55/2013, 99/2014 и 21/2016 - др. закон),

6. Закон о раду (Сл. гласник РС бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 -одлука УС и 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење),
7. Други важећи прописи који се примењују на запослене у државним органима, а првенствено се односе на локалну самоуправу.

4. ДЕФИНИСАНА МИСИЈА, ЦИЉЕВИ И ВИЗИЈА РАЗВОЈА ТУРИСТИЧКЕ ДЕСТИНАЦИЈЕ СУБОТИЦА И ПАЛИЋ

Туристичка организација града Суботице основана је са превасходним циљем унапређења и промоције туризма Суботице и Палића кроз бољу промоцију дестинације и у складу са тим приоритет је стварање услова за активирање туристичких ресурса на територији града и околине са свим расположивим ресурсима и чиниоцима из ове области.

Главни циљ Туристичке организације града Суботице је подстицање, координација и организација културних и уметничких, привредних, спортских и других манифестација, а које имају за циљ унапређивање постојећих и креирање нових туристичких производа које пружа дестинација.

4.1. Мисија развоја туристичке дестинације Суботица – Палић

Туристичка организација града Суботице са свим заинтересованим стејкхолдерима има мисију да:

1. Повећа одговорност за складан економски, друштвени и културни развој у склопу туристичке дестинације, а што захтева стварање квалитетног, атрактивног и позитивног амбијента за развој урбаног туризма као главног стратешког опредељења за развој туристичке дестинације,
2. Константан рад на развоју добрих система комуницирања између свих учесника у креирању интегрисаног туристичког производа у туристичкој дестинацији Суботица - Палић, где сви треба да сарађују и активно учествују у креирању атрактивних и конкурентски интегрисаних туристичких производа,
3. Охрабривање и подржавање реалних и креативних идеја у домену инструмената тржишног наступа: производа, цене, канала продаје и промоције,
4. Стварање пријатног и гостољубивог амбијента за домаће и стране посетиоце, укључујући и локално становништво дестинације,
5. Доприносе стварању укупног задовољства туриста кроз квалитет и квантитет понуђених услуга у склопу дестинације. Сви учесници туристичке понуде треба

да пружају услуге високог квалитета, прилагођене да задовоље очекивања и потребе посетилаца,

6. Теже ка дефинисању јасне дистинкције између домицилне и других сличних дестинација при чему своју пажњу треба да фокусирају на обезбеђивање високе додатне вредности креираних дестинацијских садржаја на којима пак треба константно радити,
7. Стварање канала промоције и пропаганде усмерених у правцу развоја имиџа туристичке дестинације Суботица - Палић до нивоа оптималног коришћења постојећих капацитета и омогућавање проширивања и развоја нових садржаја туристичке дестинације и раст смештајних капацитета,
8. При експлоатацији природних, културних и других ресурса континуирано воде рачуна о профитабилности и одрживости дугорочних инвестиција у дестинацији,
9. Свеобухватан поглед на туризам као на мотор развоја града који може значајно допринети јачању економске независности и стварању нових радних места, при чему проактивну улогу у овом процесу имају сви актери туристичке привреде,
10. Развој туристичке дестинације на принципима одрживог развоја.

4.2. Визија развоја туристичке дестинације Суботица – Палић

Како би се остварила дефинисана визија развоја туристичке дестинације Суботица – Палић потребно је овај процес схватити као свеобухватан и комплексан процес у који морају бити укључени сви стејкхолдери.

Током претходних година, Суботица - Палић је успоставила јасан идентитет и у оквиру стручних кругова је дефинисана као развијена и атрактивна дестинација идеална за бизнис, политичке и културне сусрете, организацију средњих и малих конференција и манифестација, као и краткотрајних градских одмора.

У наредном периоду све активности туристичке привреде града морају бити усмерене ка следећим програмским активностима:

1. Суботица - Палић треба да постане један од 5 најзначајнијих градских туристичких центара Србије, да постане регионално призната и препознатљива дестинација уважавајући квалитет, разноврсност, иновативност и високу додатну вредност садржану у својим туристичким производима.
2. Суботица - Палић тежи да стекне статус модерне, добро развијене и конкурентне градске туристичке дестинације у погледу инфраструктуре, заштите животне средине, развоја системских мера за подстицање предузетништва, креирање нових могућности запошљавања, раст бруто – друштвеног производа, перманентно тежећи да одржи статус пријатне и опуштене атмосфере која је иманентна мањим градовима у којима се становници и посетиоци осећају безбедно и удобно уз висок квалитет живота. Суботица треба да постане град који једноставно мора

бити откривен, чије латентне чари треба да привуку туристе да осете и доживе Суботицу.

3. Суботица треба да постане град лако доступан свима.
4. Суботица треба да стекне статус успешног града који обезбеђује висок квалитет живота и бројна изненађења за бројне посетиоце.
5. Јасно креираним активностима Суботица и Палић треба да стекну статус идеалног места као полазне тачке за истраживање Србије или осталих регионалних туристичких центара.
6. У усмереном и јасно фокусираном развоју градских туристичких производа у наредном периоду треба размишљати о јавно – приватном партнерству кроз које треба да се обезбеди баланс између квалитета и цене пружених туристичких услуга.
7. Водећи се основним принципима на којима се заснива концепт одрживог развоја, Суботица - Палић треба да избегне бројне замке које са собом доноси масовни туризам, да кроз процесе повећања и управљања потражњом оствари своје дефинисане економске циљеве, водећи рачуна да при том одражава и унапреди своје вредности лојалношћу својих постојећих, тако и да привуче будуће потенцијалне посетиоце.

4.3. Стратешки циљеви развоја туристичке дестинације Суботица – Палић

Да би се створили предуслови за остваривање визије развоја туристичке дестинације неопходно је јасно дефинисати и спроводити констатоване стратешке циљеве развоја туристичке дестинације Суботица – Палић. На овај начин стварају се претпоставке оптималног развоја туристичке дестинације уз елиминисање или ублажавање свих констатованих ризика.

Круцијална два стратешка циља развоја туризма Суботице и Палића односе се на:

Табела број 4 Рекапитулација главних стратешких циљева развоја туризма Суботице и Палића

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ТУРИЗМА СУБОТИЦЕ И ПАЛИЋА

1. Стварање предуслова за вредновање Суботице и Палића као атрактивних туристичких дестинација.

Реализује се развојем јаког брэнда у оквиру кога треба развијати дестинацију тако да се створе предуслови да она добије признање атрактивне и привлачне дестинације домаћим и страним инвеститорима као најјачег економско – привредног центра северне Србије.

2. Рад на континуираном унапређењу конкурентности туристичке дестинације

кроз диверсификацију и диференцијацију сопствених производа, као и ефикасно управљање истом.

Постојећи туристички производи и услуге треба да се додатно развијају и да се константно надограђују. У том смислу треба тежити развијању иновативних, тј. нових туристичких производа како би се заузела боља позиција на конкурентском тржишту. Нови туристички производ који је у изградњи у виду Аква и спа центра на Палићу, свакако треба да буде један од приоритета наше дестинације и да буде носилац креирања новог дестинацијског бренда.

Да би се обезбедио плански раст туристичке дестинације Суботица – Палић и њено све боље позиционирање на туристичком тржишту, неопходно је поред горе прокломованих циљева, дефинисати неколико парцијалних циљева којима се требају створити предуслови за даљи развој и унапређивање туристичке дестинације Суботица – Палић: промовисање подручја Суботице и Палића као атрактивних туристичких дестинација за јасно дефинисане, циљане видове туризма, тежња ка даљем маркетиншком позиционирању Суботице и Палића као привлачне туристичке дестинације, конципирање јасних инвестиционих стратегија у оне туристичке области које доприносе развоју туризма целокупне дестинације, охрабривање развоја и промоција посебних догађаја и манифестација које могу да привуку туристе, а које су намењене свима који посећују Суботицу и Палић, тежња ка сталном унапређењу квалитета у пружању туристичких услуга у склопу дестинације кроз понуду консултантских услуга у функцији постизања задовољства на релацији потрошач – туриста, као и заједнички рад са свим заинтересованим органима, организацијама и субјектима чија активност јасно омогућује унапређење и промоцију туризма на територији града Суботице.

5. ОСТВАРЕНИ ТУРИСТИЧКИ РЕЗУЛТАТИ ТОКОМ 2018. ГОДИНЕ И ЊИХОВА АНАЛИЗА

5.1. Трендови на тржишту Републике Србије

Да би смо приступили анализи остварених туристичких резултата у туристичкој дестинацији Суботица неопходно је прво извршити стратегијску анализу резултата остварених на републичком нивоу за 2018. годину.

На основу података Републичког завода за статистику Србије током 2018. године у Републици Србији остварен је кумулативни раст од 11,17% у доласцима туриста и раст од 12,14% у оствареним ноћењима туриста.

Домаћи туристи су забележили раст у броју долазака од 8,27%, док учешће страних туриста бележи раст од 14,25%. Ако посматрамо остварена ноћења туриста

ситуација је готово иста, јер су домаћи туристи остварили раст у броју ноћења од 10,26%, док су страни туристи забележили раст броја ноћења за 15,2%.

Анализирајући претходне констатације дајемо табеларни приказ броја ноћења страних гостију према земљи порекла у Републици Србији:

Табела број 5 Број ноћења страних туриста према земљи порекла

Рб	Земља порекла	Број ноћења
1.	Босна и Херцеговина	262.640
2.	Црна Гора	209.947
3.	Кина	179.247
4.	Хрватска	176.944
5.	Турска	174.675
6.	Румунија	174.031
7.	Немачка	171.080
8.	Бугарска	167.505
9.	Словенија	157.408
10.	Остале ваневропске земље	145.286
11.	Русија	139.341
12.	Грчка	129.750
13.	Италија	118.369
14.	Израел	98.833
15.	Остале европске земље	96.380

Анализирајући претходну табелу уочавамо да три земље чији туристи имају највеће учешће у ноћењу страних туриста су Босна и Херцеговина чије се учешће креће на нивоу од 262.640 ноћења, Црна Гора чије се учешће креће на нивоу од 209.947 ноћења и Кина која учествује у укупном броју ноћења са остварених 179.247 ноћења током 2018. године.

Новина у односу на 2017. годину су свакако Кинески туристи који су на лествици остварених ноћења у нашој земљи дошли на треће место.

5.2. Трендови на дестинацији Суботица-Палић (анализа и извештај)

Фокусирајући се на анализирање локалног туристичког промета на територији дестинације Суботица – Палић уочавамо приступајући комплексној анализи кретања туристичког промета током 2018. године да заправо највећи утицај на кретање туристичког промета имају земље из нашег суседства као и најближи страни емитивни центри.

Нашу дестинацију, током 2018. године посетило 91.752 туриста, који су у датом периоду остварили 148.656 ноћења. Туристичко место Суботицу посетило је 61.530 туриста са укупним растом од 7% уз остварених 97.518 ноћења, такође са растом од 2,8%

Туристичко место Палић је у истом периоду посетило 30.218 туриста (пад од 5,2%) особа које су оствариле 51.138 ноћења (пад од 2,1%). Палић је током претходне године имао благи негативан тренд и у доласцима и у ноћењима туриста на дестинацији.

Табела број 6. Број долазака по туристичким местима:

Место	Доласци	Удео у %
Укупно:	91.752	100%
Суботица:	61.534	67.07%
Палић:	30.218	32.93%

Као што је уочљиво из Табеле бр. 6 Туристичко насеље Суботица чини чак 67,07% од укупног туристичког промета на територији Града Суботице, док туристичко насеље Палић остварује 32,93% од укупног броја долазака туриста на дестинацију у 2018. години.

Анализирајући ове податке долазимо и до сличних пропорција и односа када су у питању подаци који се тичу распореда ноћења на нашој дестинацији:

Табела број 7: Број ноћења по туристичким местима:

Место	Ноћења	Удео у %
Укупно:	148.656	100%
Суботица:	97.518	65.60%
Палић:	51.138	34.40%

Фокусирајући се на анализирање локалног туристичког промета на територији дестинације Суботица (туристичка места Суботица и Палић) дајемо преглед првих 15 (петнаест) емитивних земаља на туристичком тржишту наше дестинације:

Табела број 8 Број ноћења страних туриста у Суботици и на Палићу, према земљи порекла

Р.бр.	Земља порекла	Број ноћења
1	Мађарска	12.052
2	Немачка	7.430
3	Хрватска	7.506
4	Кина	5.291
5	Пољска	4.485
6	Босна и Херцеговина	4.345
7	Словенија	4.037
8	Румунија	3.083
9	Италија	2.526
10	Бугарска	2.628
11	Белгија	2.275
12	Северна Македонија	2.149
13	Русија	2.364
14	Словачка	1.697
15	Црна Гора	1.687

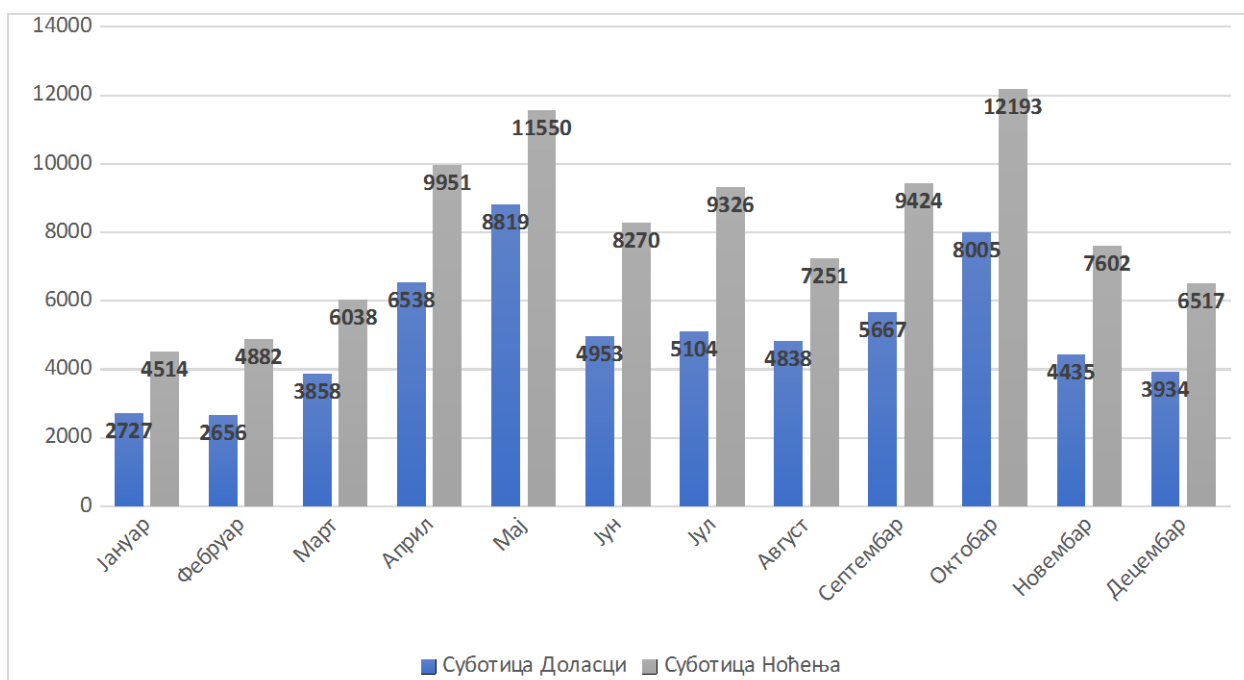
Као што с види из табеларног приказа, Мађарска је и даље највеће емитивно тржиште дестинације, уз значајан промет које остарују, суседне земље као што су Хрватска и Босна и Херцеговина, те највећа европска емитивна тржишта као што су Немачка и Пољска. Значајно је појављивање Кине међу првих 5 (пет) земаља у 2018. години када говоримо о ноћењима .

Ради лакшег сагледавања сезоналних тенденција на туристичком тржишту Суботице, извршићемо њихово приказивање у форми табеларних прегледа:

Табела број 9 Доласци и ноћења туриста по месецима за 2018. годину у насељу Суботица.

Месец	Доласци	Ноћења
Јануар	2727	4514
Фебруар	2656	4882
Март	3858	6038
Април	6538	9951
Мај	8819	11550
Јун	4953	8270
Јул	5104	9326
Август	4838	7251
Септембар	5667	9424
Октобар	8005	12193
Новембар	4435	7602
Децембар	3934	6517

Графикон бр. 1 Доласци и ноћења туриста по месецима за 2018. годину у насељу Суботица

Анализирајући дате табеле уочавамо да је највећи број посета и ноћења туриста током 2018. године остварен у мају месецу и октобру месецу, док је најмања посета туриста била у јануару. Значајно је поменути и месеце април и септембар који такође спадају у месеце који имају велику посету на дестинацији.

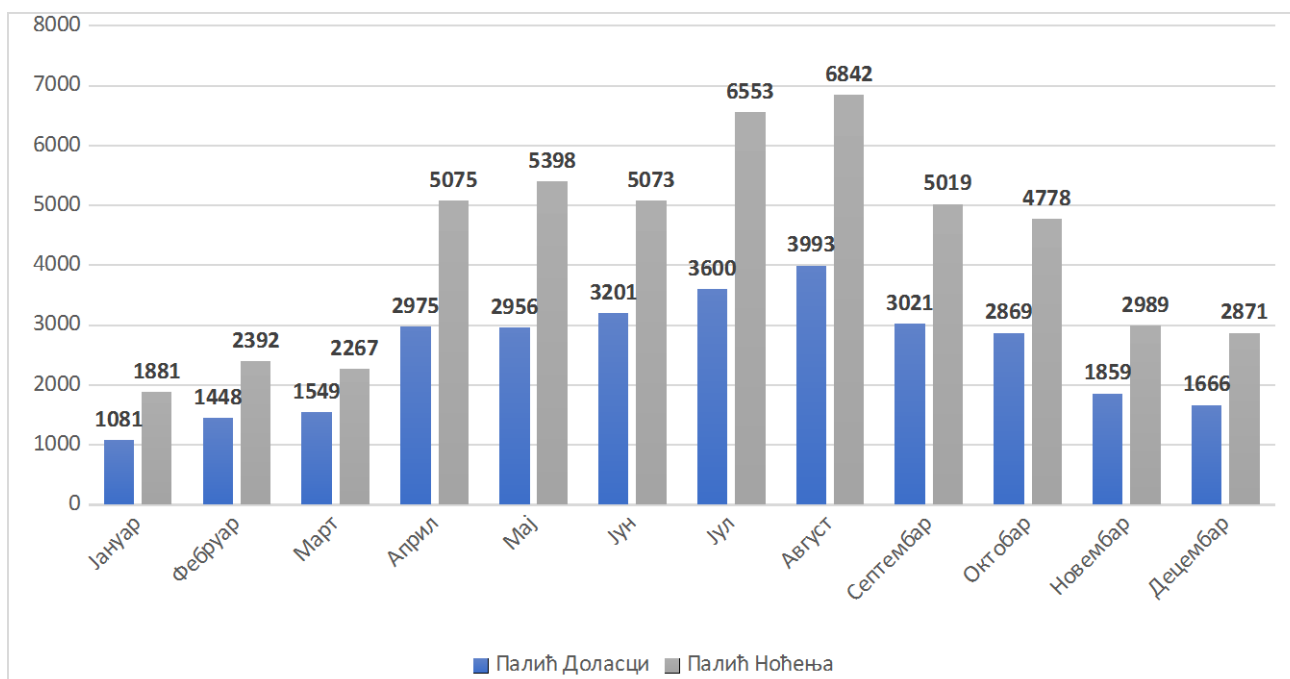
Саставни део туристичког промета дестинације Суботица представљају и доласци и ноћења туриста у туристичком месту Палић, који ће бити приказани у табели која следи:

Табела број 10. Доласци и ноћења туриста по месецима за 2018. годину у насељу Палић.

Месец	Доласци	Ноћења
Јануар	1081	1881
Фебруар	1448	2392
Март	1549	2267
Април	2975	5075
Мај	2956	5398
Јун	3201	5073

Јул	3600	6553
Август	3993	6842
Септембар	3021	5019
Октобар	2869	4778
Новембар	1859	2989
Децембар	1666	2871

Графикон бр. 2 Доласци и ноћења туриста по месецима за 2018. годину у насељу Палић.

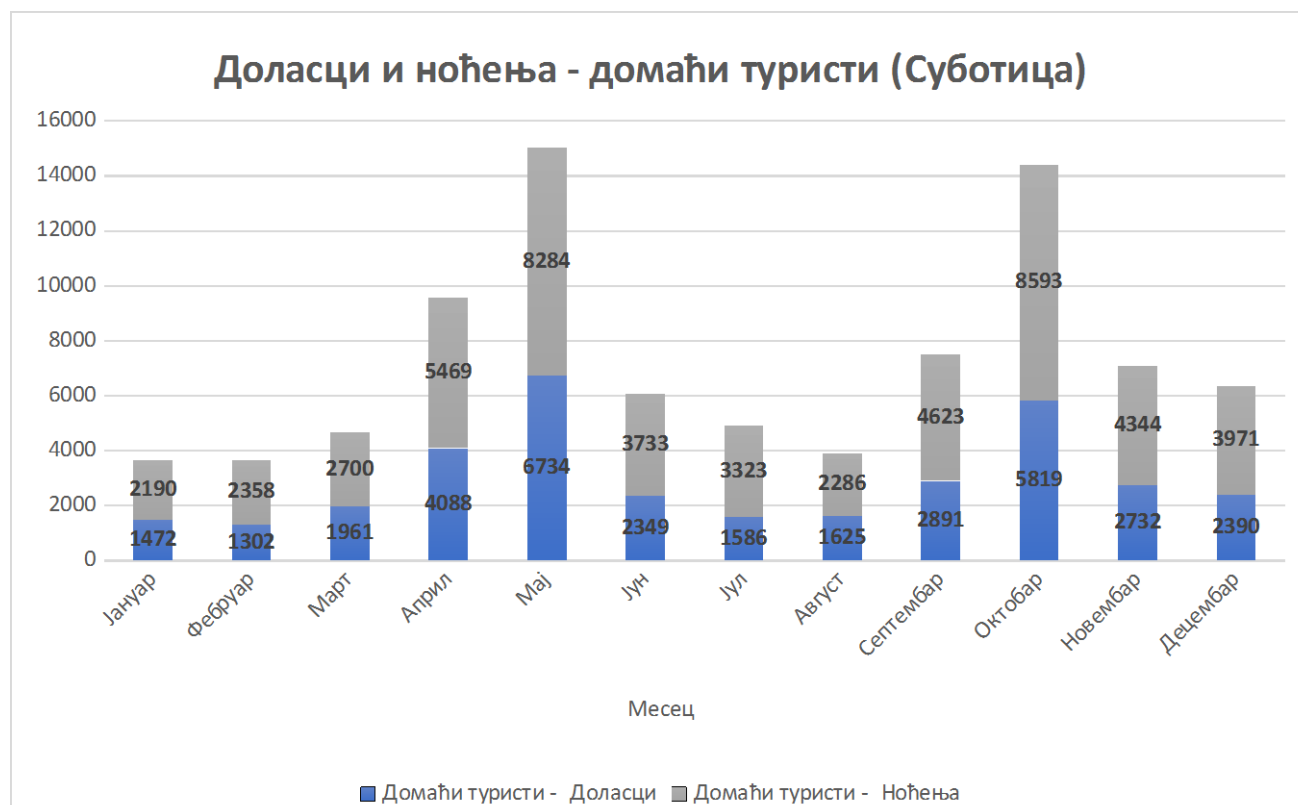

Подаци из табеле 10. показују да се највећи број долазака и ноћења на Палићу остварује у јулу и августу а најмањи у јануару.

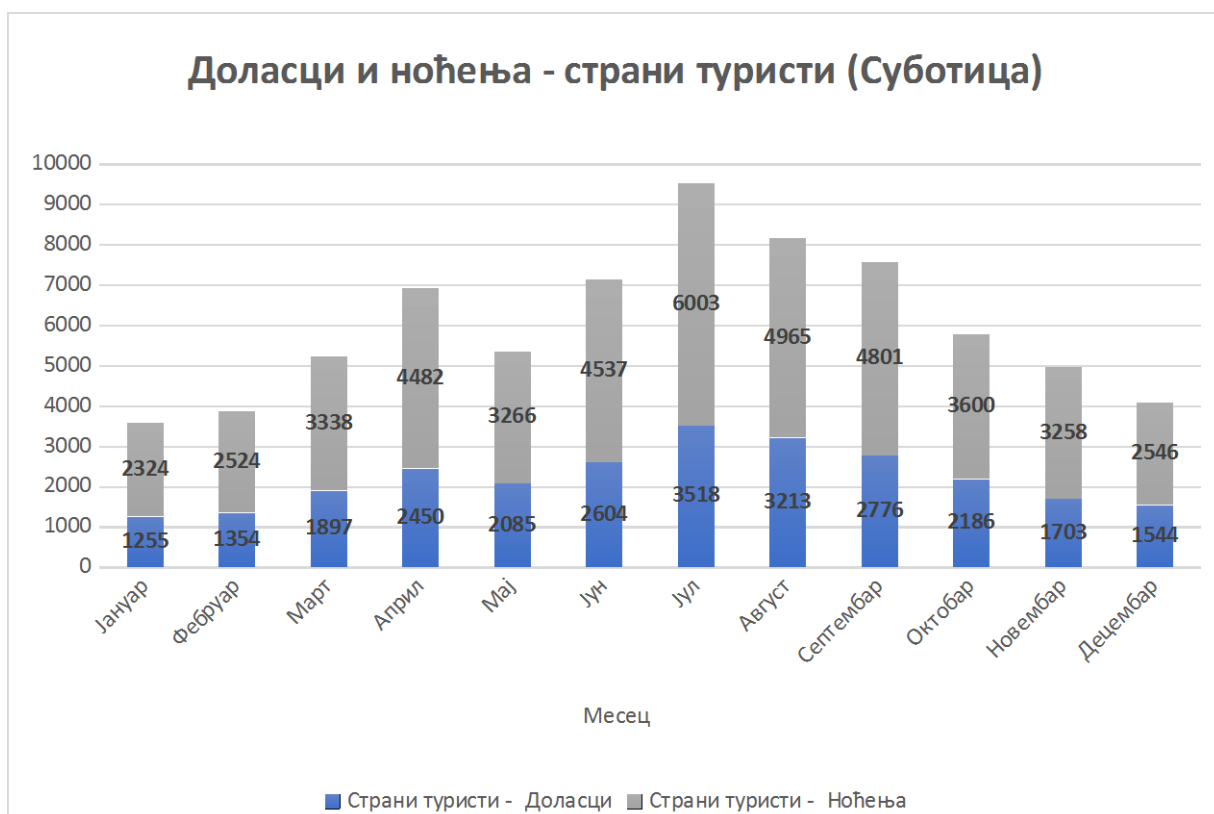
Како би смо добили потпунију слику о тенденцијама туристичког промета током 2018. године дестинације Суботица – Палић приказаћемо просечан број дана боравка туриста у Суботици и на Палићу.

У наставку текста следи графичка структурна анализа страних и домаћих туриста, и броја ноћења и долазака по месецима које остварују на нашој дестинацији по месецима (град Суботица и туристичко место Палић):

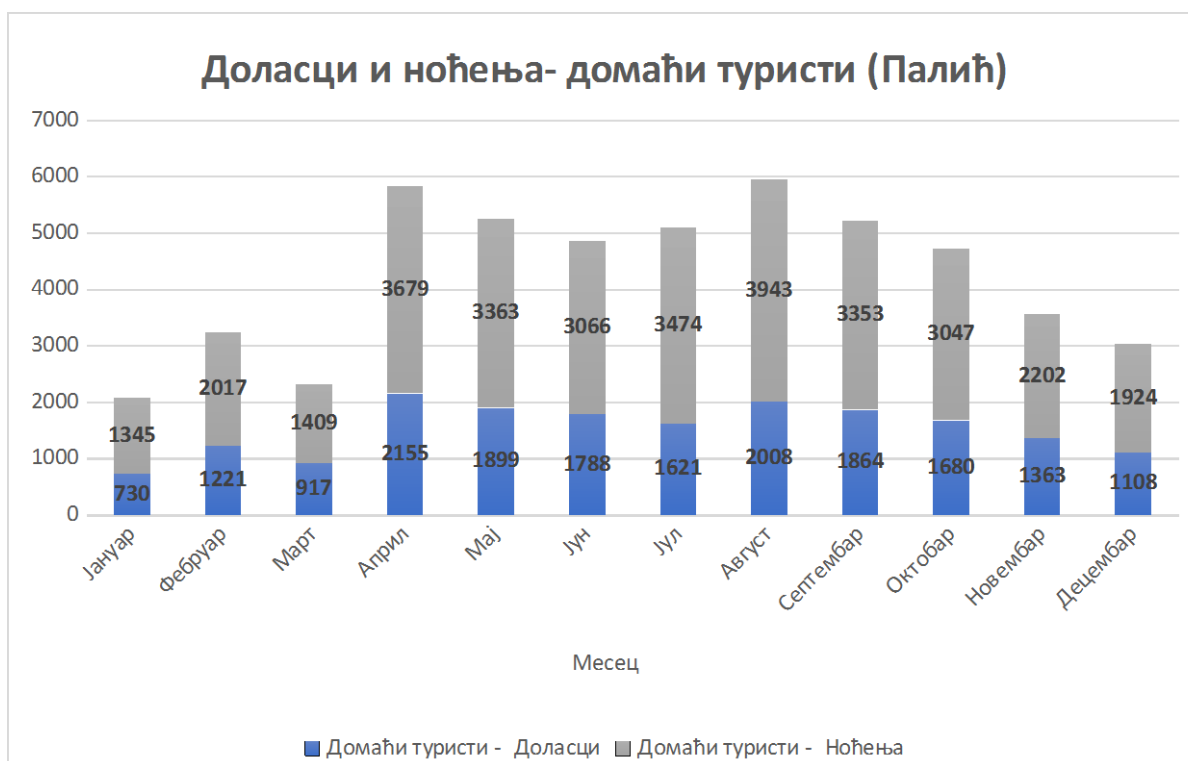
Графикон 3. Доласци и ноћења – домаћи туристи (Суботица)

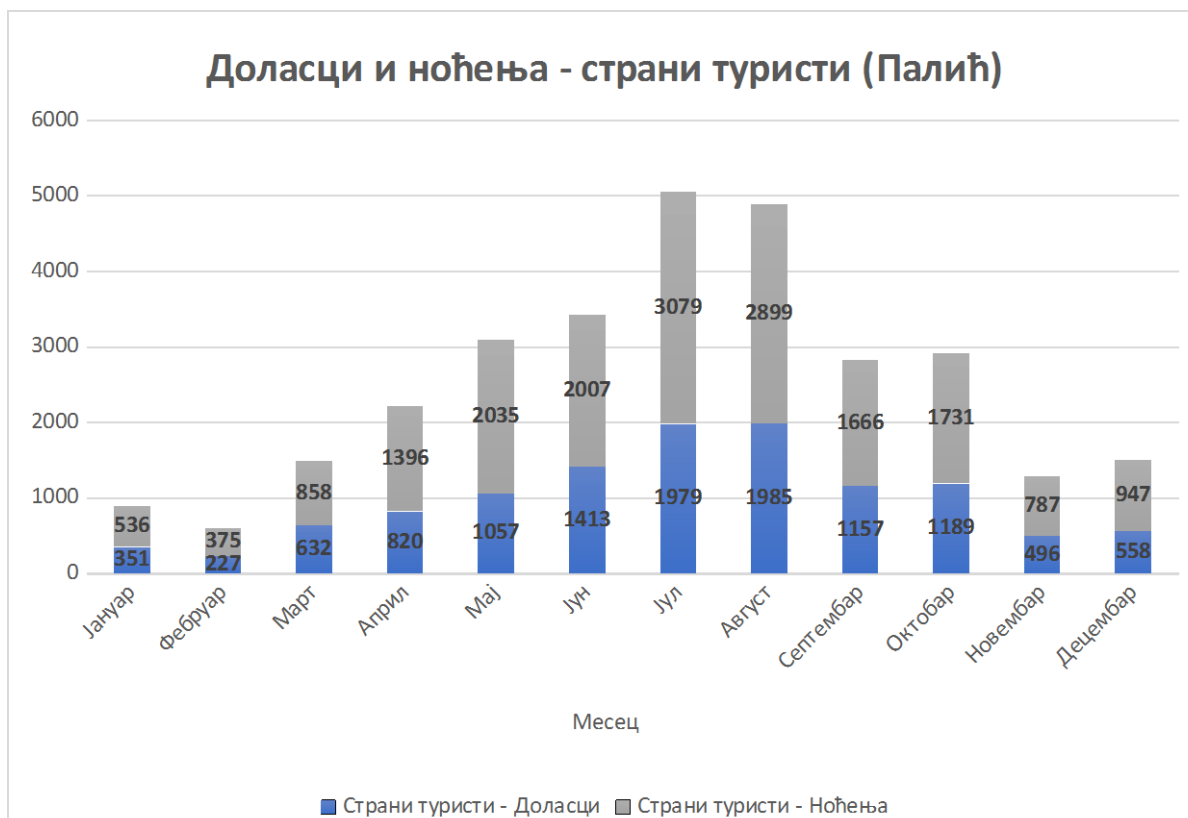
Графикон 4. Доласци и ноћења – страни туристи (Суботица)

Графикон 5. Доласци и ноћења- домаћи туристи (Палић)

Графикон 6. – Доласци и ноћења – страни туристи (Плаић)

Табела број 10. Просечан број дана боравка туриста у Суботици и на Палићу

ПРОСЕЧАН БРОЈ ДАНА БОРАВКА ТУРИСТА У СУБОТИЦИ	
Просечан број дана боравка туриста	1,58 дана
Просечан број дана боравка домаћих туриста	1,48 дана
Просечан број дана боравка иностраних туриста	1,72 дана
ПРОСЕЧАН БРОЈ ДАНА БОРАВКА ТУРИСТА НА ПАЛИЋУ	
Просечан број дана боравка туриста	1,69 дана
Просечан број дана боравка домаћих туриста	1,79 дана
Просечан број дана боравка иностраних туриста	1,54 дана

Анализирајући табелу број 10 уочавамо да је просечан број дана боравка туриста на Палићу већи од просечног броја дана боравка туриста у Суботици и износи 1,69 дана, у односу на 1,58 дана. Уколико посматрамо Суботицу уочићемо да су већи просечан број дана боравка остварили инострани туристи и да он износи 1,72 дана, док је на Палићу

другачија ситуација и овде су већи просечан број дана боравка остварили домаћи туристи у износу од 1,79 дана у односу на иностране туристе чији је просечан број дана боравка износио 1,54 дана.

5.3. Туристичко – информативни центар на Палићу као услужни центар за приватна лица која се баве пружањем услуга смештаја у домаћој радиности

Користећи законске могућности које пружа Закон о туризму, Туристичка организација града Суботице бави се регистрованом делатношћу, посредовањем у услугама смештаја у домаћој радиности. На грају 2018. године Туристичка организација града Суботице имала склопљених 112 Уговора о посредовању у домаћој радиности са физичким лицима.

На основу поменутих Уговора, Туристичка организација је у периоду јануар-децембар 2018. године остварила:

1. Укупан промет: 21.609.466,46 динара,
2. Боровишна такса: 1.700.890,50 динара,
3. Порез на промет од непокретности: 1.885.027,25 динара и
4. Провизија за пружене услуге у посредовању: 942.513,60 динара.

6. ПРОГРАМ РАДА ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ГРАДА СУБОТИЦЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

Програм рада Туристичке организације града Суботице за 2019. годину урађен је у складу са изменама и допунама Закона о туризму и Стратегијом развоја туризма Републике Србије, као и Маркетинг стратегијом Војводине. Важно је напоменути да ће се Закон о Туризму и Закон о Угоститељству мењати током 2019. године. Сходно овим променама у значајној мери мењаће се и сам рад локалних туристичких организација. Имплементација са свим подзаконским актима, правилницима и одредбама закона одвијаће се кроз целу текућу 2019. годину.

Када је реч о стратешким документима, Туристичка организација града Суботице покренуће иницијативу за Ктагоризацију туристичког места од стране Министарства трговине, туризма и телекомуникација, као једном од најважнијих докумената. Пружиће сву логистичку и оперативну подршку по питању квалитативних и квантитативних критеријума који су саставни део саме апликационе форме и захтева за Категоризацију туристичког места.

Туристичка организација града Суботице ће у 2019. години поред новог програма рада, нових идеја, планова и активности, савесно и ажурно радити започете послове и пројекте из претходног периода. Обзиром да ће се нови позив за ИПА пројекте расписати током 2019. године, Туристичка организација града Суботице радиће на креирању нових

идеја и пројекта. Многе планиране активности развијаће се према одобреним пројектима и и усвојеном буџету за 2019. годину.

Након спроведене рационализације крајем, Туристичка организација је смањила број систематизованих радних места. Туристичка организација града Суботице започела је 2019. годину са систематизована три радна места на неодређено време и једног на одређено (директор). Овај број је на жалост далеко мањи од потребног броја за ефикасно функционисање Туристичке организације града Суботице. Треба имати у виду да се обим послова Туристичке организације града Суботице у свим сегментима повећао у односу на претходне године те је сходно томе потребно радити на повећању броја запослених.

6.1 Туристичко – информативни центар на Палићу као услужни центар за физичка лица која се баве пружањем услуга смештаја у домаћој радиности

У току 2018. године Туристичка организација града Суботице имала је склопљено 112 у Суботици и на Палићу Уговора о посредовању у домаћој радиности са физичким лицима.

На основу ових Уговора, Туристичка организација је у току 2018. године остварила следеће параметре:

5. Укупан промет: 21.609.466,46 динара,
6. Боравацна такса: 1.700.890,50 динара,
7. Порез на промет од непокретности: 1.885.027,25 динара и
8. Провизија за пружене услуге у посредовању: 942.513,60 динара.

У прва четири месеца 2019. године укупан број склопљених уговора је достигао бројку од чак 138, а укупан промет износи : 5.774.778,54 динара, што је повећање од 28% у односу на исти период 2018. године. Битна чињеница је да су се кроз овај вид услуге створили реални параметри овог типа објекта на нашој дестинацији.

План је да до краја 2019. године остваримо по овом основу промет од 22.000.000,00 динара према досадашњим параметрима.

6.2. Санација и адаптација бивше градске Сувенирнице у нови Туристички визиторско-информативни центар

На основу анализа свих чинилаца који креирају туристичку понуду дестинације и посета туриста у Туристички информативни центар у Суботици, дошло се до закључка да је тренутни објекат неадекватан са становишта видљивости за туристе који посећују наш град као и самог концепта и организације истог. Сходно томе иницирано је решавање овог проблема кроз молбу да се поменути простор замени адекватним по узору на све веће туристичке центре у земљи и окружењу. ТОГС ће у 2019. години активно радити на решавању поменуте теме кроз, израду пројектно-техничке документације за санацију и адаптацију бивше градске сувенирнице у нови Визиторско-информативни туристички центар. У оквиру пројекта предвиђено је и функционално уређење и опремање ентеријера. Од ревитализације објекта позитивне ефекте имаће целокупна локална заједница као и сви домаћи и страни туристи који ће свакако добити квалитетнију и репрезентативнију услугу кроз сам доживљај дестинације који ће бити богатији оваквим једним новим објектом. Функција новог објекта огледала би се у модернијем и квалитетнијем пружању свих видова информација, продаји сувенира, билетарници, као и стављање објекта у функцију груписања туриста за посете Градске куће, чиме ћемо допринети атрактивности дестинације и даљем развоју туризма на нашој дестинацији.

6.3. ИПА-С.О.С (пројекат)

С обзиром на потписан ИПА пројекат са Хрватском 01.09.2017. године на који смо аплицирали у 2016. години, Туристичка организација града Суботице је са још четири партнера крајем 2017. године почела са реализацијом двогодишњег пројекта «Сецесијска туристичка рута Суботица-Осијек» (акроним СОС) који ће бити суфинансиран од стране Европске уније, а у оквиру “Interreg programa prekogranične saradnje Srbija - Hrvatska 2014-2020“, приоритетна мера „Допринос развоју туризма и очувању природног и културног наслеђа“.

Промоцијом новог тематског пута културне баштине, односно сецесијске руте која спаја градове Осијек и Суботицу, едукацијом запослених у туризму и култури, те промоцијом новог прекограничног туристичког производа на локалним, националним и регионалним тржиштима – очекује се повећање броја туриста на обе дестинације. Остали партнери у пројекту су: Град Суботица, Град Осијек, Регионална развојна агенција Славоније и Барање д.о.о., а водећи партнер је Туристичка заједница града Осијека.

Укупна вредност пројекта је 1.115.640 €. Буџет који Туристичка организација града Суботице треба да обезбеди у току 24 месеца ради предфинансирања пројекта износи 80.467,75€. Од тога, 85% треба да буде рефундирано (68.395,03 €), док сопствено учешће износи 15% (12.069,50 €)

Пројекат траје 24 месеца, а активности везане за исти отпочеле су у октобру 2017. године. Активности Туристичке организације града Суботице као партнера у пројекту су да, кроз заједничке састанке са Туристичком заједницом Осијека, креирање и умрежавање базе података на тему сецесијске баштине два града и дефинисање тематског пута на прекограничном и локалном нивоу ради стварања прекограничног и локалног тематског пута сецесије и заједничку промоцију такве културно - туристичке понуде.

До краја маја месеца у Суботици се планира организација едукације запослених у култури и туризму. У истом периоду планирају се следеће активности:

- припрема, дизајнирање и штампање лифлета (20.000 комада)
- припрема, дизајнирање и штампање брошура (60.000 комада у три језичке варијанте српски, хрватски и енглески које ће бити дистрибуиране у Туристичким информативним центрима у Суботици и Осијеку).
- куповина и монтирање два инфо-излога у два локална Туристичко информативна центра (Суботица и Палић) чиме ће све релевантне информације на више језика бити доступне туристима 24 сата.
- организација каравана у склопу којег се планира обилазак 8 градова у марту и априлу 2019. године у Србији, Хрватској и Мађарској (Београд, Нови Сад, Суботица, Осијек, Загреб, Печуј, Сегедин, Будимпешта) ради промоције пројекта. Промоција је планирана на градским трговима, или, у случају да временски услови то онемогуће, у великим тржним центрима.

6.4. ИПА- „Our Borderless Art Nouveau Culture“ (пројекат)

У априлу 2018. потписан је и ИПА пројекат са Мађарском, где је Туристичка организација града Суботице са Туристичком организацијом Сегедина као водећим партнером отпочела пројекат под називом „Our Borderless Art Nouveau Culture“ у трајању од 18 месеци, а везан је наше заједничко културно наслеђе, пре свега сецесију. Пројекат је укупне вредности 190.332 €, а буџет Туристичке организације града Суботице је 88.740 €. Сопствено учешће износи 15%.

У склопу наведеног пројекта планиран су следеће активности :

- Креирање заједничког дизајна за промоцију
- Инсталација 30 инфо табли за по 15 најзначајнијих објеката у Суботици и Сегедину на српском, мађарском и енглеском језику, као и Брајевој азбуци

- Развој апликације за виртуелне туре за по 15 најзначајнијих сецесијских објеката у Суботици и Сегедину
- Израда студије о европским рутама сецесије са израђеним акционим плановима за Суботицу и Сегедин
- Елаборат о заједничким акционим плановима са развијеним туристичким пакетима и стратегијом за нову презентацију на тржишту у периоду 2018 – 2022.
- Штампа заједничких брошура и осталог пропагандног материјала на 9 језика : српски, мађарски, енглески, руски, немачки, пољски, румунски, италијански и француски.

6.5. Гарантоване туристичке туре

Према прикупљеним информацијама и истраживању тржишта Туристичка организација града Суботице креирала је нови туристички производ у виду гарантованих туристичких тура. У циљу што бољег представљања туристичке дестинације, Туристичка организација града Суботице уводи промотивну услугу туристичког вођења страних и домаћих туриста са лиценцираним туристичким водичима. Туристима и свим посетиоцима биће омогућен боље упознавање наше дестинације кроз квалитетнију услугу и нови туристички производ. Производ је осмишљен тако да његова реализација крене у пролећним месецима, када нашу дестинацију посећује највећи број туриста и континуирано да се настави у до краја 2019. године.

6.6 Успостављање wireless hot spot локација на територији Града Суботице

Успостављање хотспот локација подстиче привредни раст кроз стварање нових услуга, омогућава и олакшава привлачење улагања, увођења рада на даљину, здравствене помоћи, бољег образовања као и квалитетнијег и савременијег живота свих грађана. Основни циљ успостављања хотспот локација је задовољавање потреба грађана, локалног становништва, туриста, посетилаца за интернет везом, затим привлачење нових посетилаца на локацију, стварање додатних прихода, креирање односно обогаћивање туристичке понуде.

Постављање хотспот мреже на некој локацији требало би да привуче нове посетиоце, те да утиче на продужење боравка туриста и квалитетнији приступ туристичким локацијама и догађајима у граду. Оно што је важно за привредни и туристички потенцијал локалне самоуправе јесте чињеница да пословни људи и туристи све чешће очекују бежични интернет као норму и „подразумевану понуду“ у градовима, на транзитним тачкама, туристичким одредиштима, ресторанима и кафићима . Град Суботица, и Туристичка организација града Суботице, као туристичка дестинација желе да употпуне туристичку понуду и побољшају квалитет дестинације.

Туристичка организација града Суботице према израђеном пројекту планира да постави Хот Спот уређаје на територији града Суботице на следећим локацијама: Трг

Републике, Трг Слободе, Плато Зелене фонтане, Плато испред Туристичког информативног центра, Парк Рајхл Ференца.

6.7. Даље унапређење WEB презентације Туристичке организације града Суботице

Туристичка организација града Суботице тренутно има 4 активне веб презентације. Две су наслеђене од ЈП “Палић Лудаш” и то су:

1. www.visitsubotica.rs и
2. www.palic.rs.

Током 2011. године су урађене још две презентације које промовишу специјализоване сервисе у оквиру Туристичке организације града Суботице:

1. Greeter Servis www.greeters.visitsubotica.rs — сајт који је урађен у склопу пројекта придруживања дестинације међународној организацији Global Greeter Network и
2. Пре www.meetinsubotica.rs презентација Конгресног сектора која промовише град као конгресну дестинацију.

У току 2012. године, редизајниран је веб сајт Суботице као дестинације, www.visitsubotica.rs, који је корисницима постао доступан од фебруара месеца 2013. године. Сајт је у току 2013. године био активан на 3 језика: српском, енглеском и мађарском, а у току 2014. године преведен је и на немачки, руски, пољски и шпански језик због све већег броја гостију из овог говорног подручја који посећују наш град.

У току 2016. године је редизајнирана веб презентације www.visitsubotica.rs у складу са новим визуелним идентитетом дестинације и спроведено је њено освежавање новим садржајима и подацима.

Према програму у 2019. години Туристичка организација града Суботице планира прикупљање свих потребних база података за израду новог сајта и креирање самог концепта истог. Планирано је интегрисање поменута четири домена у два функционалнија и прегледнија: www.visitsubotica.rs и www.palic.rs. Тражиће се модеран визуелан концепт по узору на туристичке организације и дестинације које су водеће у овој области, како би приближили свим заинтересованим странама бољу информисаност и видљивост. Такође радиће се и на осталим каналима маркетинга и бољој видљивости профила на друштвеним мрежама („Facebook и „Instagram“) кроз разне видове канпања и презентације наше дестинације.

6.8. Наставак развијања мобилне апликације Visit Subotica

Пратећи светске трендове у модерним комуникацијама, Туристичка организација града Суботице је реализовала пројекат “Subotica goes on - line”, односно пустила је у рад мобилну апликацију за “паметне телефоне” на андроид платформи. У свету је овај вид упознавања туриста са садржајима дестинација увелико препознат као један од најбољих начина за анимирање гостију који се налазе у дестинацији.

Мобилна апликација је урађена тако да је потпуно функционална без повезивања на интернет, односно посетилац може да је преузме са интернета и да након тога нема никакве додатне трошкове када је користи (ово је веома значајно за туристе из иностранства, јер се подаци у ромингу тарифирају по изузетно високим ценама), интегрисан је систем навигације и урађен је на 4 језика (српски, мађарски, енглески и немачки језик).

У јануару 2017. године постављена је нова верзија апликације са интерфејсом редизајнираним у складу са новим визуелним идентитетом дестинације и освежен новим подацима како би посетиоцима пружала релевантне информације о објектима, дешавањима, могућностима за забаву и рекреацију.

У том смислу, освежени су следећи подаци:

- Преконтролисани контакт подаци свих учесника у туристичкој привреди Суботице и Палића;
- Наведени новоотворени објекти како смештајни, тако и угоститељски;
- Освежена мапа града као и околних подручја.

У току 2019. године ТОГС ће радити на ажурирању постојеће апликације у свим постојећим садржајима као и додавања нових.

6.9. Афирмација Суботице као конгресне дестинације

Туристичка организација града Суботице је у сарадњи са Конгресним бироом Србије, уврстила град Суботицу и околину у једну од најзначајнијих конгресних дестинација у Србији заједно са Београдом, Новим Садом, Копаоником и Златибором. Препознавање потенцијала наше дестинације од стране Конгресног бироа Србије као дестинације која има огроман, неискоришћен капацитет за развој конгресног туризма је у 2011. години резултирала оснивањем Конгресног сектора у оквиру Туристичке организације града Суботице.

У току 2015. године, Суботица је у конгресној индустрији Србије заузела треће место по броју одржаних скупова и броја делегата, јер је била домаћин великог броја домаћих и међународних скупова. Такође, број делегата који је учествовао на скуповима у Суботици и Палићу је повећан за преко 20%.

Предност наше дестинације у односу на конкурентске у региону је свакако на време постављена правилна организациона структура конгресног сектора и донекле извршена стандардизација у погледу неопходног квалитета услуге код локалних партнера.

Задаци Конгресног сектора за сада су обезбеђивање информација о конгресним капацитетима, давање информација о смештајним капацитетима, штампање водича за

организацију скупова и састанака, штампање водича за планирање корпоративних путовања, давање информација за медије, давање савета о дестинацији, давање информација о банкет просторима, штампање мапа града и давање информација за посетиоце, пружање информација о могућностима за забаву, као и о пружаоцима услуга на дестинацији. Даљи развој Конгресног сектора у оквиру Туристичке организације, а самим тим и ове врсте туризма, условљен је пре свега јачањем кадровских потенцијала.

У јануару 2015. године, Туристичка организација града Суботице други пут је учествовала на Conventi у Љубљани - највећој B2B манифестацији на подручју југоисточне Европе која је посвећена искључиво конгресној индустрији што је резултирало са 6 „site inspections“, где су представници заинтересованих организатора скупова обишли нашу дестинацију и на лицу места се уверили у квалитет капацитета и садржаја. Овим се повећава могућност за организовање још већег броја догађаја конгресног типа у нашој дестинацији.

На основу свега наведеног потребно је наставити са промотивним активностима кроз све врсте медија, али и радити на даљем образовању запослених у Туристичкој организацији града Суботице кроз посете уско специјализованим сајмовима конгресног туризма у Европи. Планиране активности Туристичке организације града Суботице одвијаће се у смеру креирања новог туристичког производа у виду комплетне понуде наше дестинације и таргетирану комуникацију са заинтересованим странама.

6.10. Промоција града кроз манифестације и фестивале

Туристичка организација града Суботице је од 2017. године од стране Града одређена за организатора манифестација Дана Града и Дочека Нове године на Тргу.

Поред наведених манифестација, а у склопу својих редовних активности сваке године припрема се Календар манифестација ради промоције туристичке понуде као и у сврху информисања туриста. У Календару су наведена дешавања која су туристички валоризована или имају потенцијала да то постану и то како забавна и гастрономска, тако и етно, културна, спортска и привредна дешавања. Многе од наведених манифестација добијале су и препоруку од стране Туристичке организације града Суботице, за учествовање на конкурсима за унапређење туризма и дестинације.

Интегрална верзија Календара дешавања за целу 2019. годину за Суботицу, Палић и околину, доступна је на српском, а избор туристички најзначајнијих дешавања на мађарском и енглеском језику на сајту www.visitsubotica.rs током године, Календар дешавања се константно допуњава и ажурира, а све манифестације благовремено се најављују на сајту Туристичке организације.

Тројезична штампана верзија Календара дешавања за 2019. годину у сарадњи са предузећем „Парк Палић“ Д.О.О са избором од 44 најзначајније и најатрактивније манифестације, штампана је почетком фебруара месеца у тиражу од 3000 примерака за промоцију на Међународном сајму туризма у Београду.

Туристичка организација града Суботице избор туристички најзначајнијих дешавања редовно доставља и Туристичкој организацији Србије, Туристичкој организацији Војводине и другим заинтересованим субјектима.

У 2019. години, акценат је стављен на промоцију следећих дешавања:

Табела број 16 Календар дешавања на подручју дестинације током 2019. године

Јануар		
Суботица, СКЦ Свети Сава	Светосавска недеља Културна манифестација	www.skcsvetisava.rs
Фебруар		
Суботица, Градска кућа	18. Фестивал љубави и вина	
Суботица – на више локација	19. ФЕМУС 2019 Интернационални фестивал уметничке музике	www.femus.info
Март		
Келебија, ергела Келебија	Карневал са коњима	www.lipicaner.com
Април		
Суботица, центар града	11. Буткицијада и Ускршњи вашар	
Палић, Велика тераса и велики парк	Ускрс на Палићу Обележавање ускршњих празника	www.hotelprezident.com
Мај		
Палић	Првомајски уранак Вишедневни забавни програм	www.park-palic.rs
Палић, Једриличарски клуб	SEEOOC 2019 Међународна једриличарска регата	

<i>Палић, Велика тераса</i>	FUNCHESSSTIC! Међународни шаховски фестивал	www.aragoniaibeatrice.com
<i>Суботица и Палић, на више локација</i>	Ноћ Музеја Културни спектакл	
<i>Палић, Велика тераса</i>	Урбанови дани Палићке винске свечаности	www.park-palic.rs
<i>Палић</i>	Златни котлић Палића Такмичење у кувању риблије чорбе	www.facebook.com/konoba.kujundzic
<i>Суботица, Стадион малих спортова</i>	Фестивал Омладина Такмичење неафирмисаних бендова и ревијални наступи	www.kzm.subotica.rs
<i>Суботица, Хала спортова</i>	13. Међународни и регионални сајам привреде "СуСајам" Сајам, пословни сусрети и програми едукације	www.suboticasajam.rs
Јун		
<i>Палић</i>	IAU Палић 2018. Међународни ултрамаратон	www.usspalic.org
<i>Суботица, Палић и Ђурђин</i>	Међународни сусрет oldtimer и рели возила Изложба старовремених аутомобила и мотоцикала	www.oldtimerclub-subotica.com
<i>Суботица</i>	Светски дан сецесије Вишедневни културни програми	www.facebook.com/SecesijaUSuboticiSzecesszioSzabadkan
<i>Суботица и Палић, на више локација</i>	16. Етнофест World music фестивал	www.etnofest.org
<i>Палић, обала Лајоша Вермеша</i>	Државно првенство Србије у веслању Државно такмичење	www.veslanje-palic.org.rs
<i>Суботица, центар града (Бајмок, Пачир и Палић)</i>	Међународни сусрет Oldtimer возила Изложба возила	www.oldtimer.rs
Јул		

<i>Бурђин, крај ђурђинске цркве</i>	Рис Такмичење жетелаца у ручном кошењу жита	FB-Dužijanca
<i>Палић и Суботица</i>	Фестивал европског филма „Палић 2019“ Селекције европских филмова	www.palicfilmfestival.com
<i>Палић</i>	Summer3p фестивал Фестивал електронске музике	www.summer3p.org
<i>Август</i>		
<i>Суботица, на више локација</i>	Дужијанца Завршни део жетвених свечаности	FB-Dužijanca
<i>Суботица, на више локација</i>	Дан Дужијанце Национални празник Буњеваца	www.bunjevci.net
<i>Палић, обала Лајоша Вермеша</i>	Св. Иштван Национални празник Мађара	www.vmsz.org.rs
<i>Суботица, центар града</i>	Интеретно фестивал Међународни фестивал фолклора	www.interetno.net
<i>Палић, обала Лајоша Вермеша</i>	57. Војводина Опен Међународна веслачка регата	www.veslanje-palic.org.rs
<i>Септембар</i>		
<i>Суботица, више локација</i>	Дан Града Вишедневни културни и забавни програми	www.subotica.rs
<i>Суботица</i>	Суботички полумаратон Локални полумаратон	www.subotickipolumaraton.rs
<i>Суботица</i>	Завичајни дани Вишедневни културни и забавни програми	
<i>Палић</i>	Бербански дани Прослава поводом завршетка бербе у воћњацима и виноградима	www.park-palic.rs
<i>Палић</i>	5. Dead lake horror & wine festival	www.deadlake.rs

<u>Дегустација и продаја вина</u>		
<i>Палић</i>	Вински маратон Спортско-рекреативна манифестација карневалског духа	www.park-palic.rs
<i>Суботица</i>	Међународни фестивал позоришта за децу Фестивал позоришта за децу и позоришта лутака	www.lutfestsubotica.net
<i>Суботица</i>	Јесењи фестивал јеврејске културе Представљање јеврејског културног стваралаштва	www.josu.rs
<i>Октобар</i>		
<i>Суботица</i>	8. Фестивал Хризантема Фестивал филмова фантазије и хорор филмова	www.alifka.org
<i>Суботица и Палић, више локација</i>	10. Јубиларни JAZZIK фестивал Интернационални фестивал цез музике	www.jazzikfestival.com
<i>Новембар</i>		
<i>Љутово</i>	Фестивал младе ракије Фестивал спаја произвођаче и љубитеље квалитетних локалних воћних ракија	FB- ljubiteljirakije.subotickapescara
<i>Суботица, центар града</i>	MEAT&EAT GASTROFESTIVAL Сајам месних прерађевина, вина и рукотворина	
<i>Суботица и Палић</i>	Desire Central Station фестивал Фестивал савремене позоришне и плесне уметности	www.desirefestival.eu
<i>Децембар</i>		
<i>Суботица</i>	Winter Fest Празнични вашар у центру града	www.supijace.co.rs
<i>Суботица</i>	Трка Деда Мразева Спортско-рекреативна манифестација за све узрасте	www.usspalic.org

<i>Суботица, Трг слободе</i>	Дочек Нове године 2019.	<u>www.subotica.rs</u>

6.11. Информативно пропагандна делатност

Туристичка организација града Суботице ће током 2019. године предузимати значајне активности у погледу промоције туристичке понуде дестинације Суботица – Палић.

Дефинисан списак активности:

- ✓ *Израда сталака за промотивни материјал дестинацију, у заинтересованим објектима смештаја на нашој дестинацији*
- ✓ *Организовање манифестација*
- ✓ *Пројектне активности усмерене на промоцију дестинације*
- ✓ *Организовање рада туристичко - информативних центара.*
- ✓ *Одржавање и унапређење интернет презентација.*
- ✓ *Реализација медијске кампање у електронским медијима.*
- ✓ *Реализација медијске кампање у штампаним медијима.*
- ✓ *Реализација кампање на интернет претраживачима.*
- ✓ *Организовање и координација промотивних наступа и сајмова туризма у земљи и региону.*
- ✓ *Организовање посета студијских група новинара и туристичких агенција из земље*
- ✓ *Информативна делатност.*

. Посебан акценат у текућој 2019. години биће нам свакако таргетиран на студијске посете интернационалних новинара и делегација. Значајно је напоменути да смо уврштени у календаре посета код Туристичке организације Србије, препознати као атрактивна дестинација за ову врсту промоције.

6.12. Израда информативно- пропагандног материјала

Туристичка организација града Суботице у 2019. години предвиђене су следеће активности у погледу израде информативно – пропагандног материјала:

1. *Израда фотодокументације* - откуп најбољих фотографија које могу бити употребљене за потребе свих врста презентација дестинације (брошуре, лифлети, web презентације, Press материјали...).
2. *Пласман званичних сувенира Суботице*
3. *Израда општих каталога дестинације* – свакако је једна од најважнијих делатности Туристичке организације града Суботице, те ће се наставити са овом праксом, а најновији каталози (брошуре) ће бити представљене на Међународном сајму туризма у Београду.

6.13. Праћење туристичког промета и истраживање тржишта

Обзиром да у оквиру Туристичке организације града Суботице постоји посебан сектор – Сектор за истраживање тржишта и развој – ово је свакако део послова коме ће се Туристичка организација града Суботице посветити и у 2019. години. Такође, у овој години планирано је и ангажовање стручних лица за помоћ у истраживању и анкетирању туриста који долазе на нашу дестинацију, ради креирања нових туристичких производа.

Спроводиће се следеће активности:

- *Праћење броја гостију* – уз подршку Републичког завода за статистику сваког месеца ће бити рађена анализа података који нам буду достављени тако да сви заинтересовани у сваком моменту могу добити релевантне податке за претходни месец.
- *Анализа мишљења туриста и посетилаца Суботице* кроз податке који се прикупе у Туристичком информативном центру како у Суботици, тако и на Палићу.

6.14. Планирани обим штампања промотивних материјал и штампаних медија

У току 2019. године планирано је штампање следећих материјала:

Нова издања:

Календар манифестација у Суботици, на Палићу и Келбији за 2019. годину .у сарадњи са предузећем „Парк Палић Д.О.О“ Тројезично, српско – енглеско - мађарско издање, Тираж: 3.000 комада

Каталог Смештаја (Суботица-Палић) – Српско-енглеско-мађарско издање, Тираж: 1500 комада

Доштампавање ажурираних брошура:

Туристички водич – Суботица, српско – енглеско издање, Тираж: 10.000 комада

Туристички водич – Суботица, немачко – мађарско издање, Тираж: 5.000 комада

Туристички водич – Палића, српско – енглеско издање, Тираж: 5.000 комада

6.15. Прикупљање и објављивање информација везаних за развој туризма

У оквиру рада Туристичко - информативних центара у Суботици и на Палићу прикупљају се сви подаци значајни за туристичку привреду дестинације. ТОГС ће све своје извештаје базирати на месечним и кварталним извештавањима на основу података из непосредног контакта са туристима и привредом, као и релевантним државним институцијама из сфере туризма. Из овог фонда се добијају информације погодне за формирање:

1. Календара догађаја,
2. Саопштења и других информација за медије и друге интересенте,
3. Ценовници за сајамске наступе и друге потребе,
4. Флајери и други пропагандни материјали.
5. Сачињавају извештаји,
6. Дају текуће туристичке информације.
7. Креирају дестинацијске анализе

Ове информације редовно, као и до сада, прослеђују се партнерима у туристичкој привреди града Суботице као вид подршке за спровођење њиховог пословања. Планирано је да се обавештења и препоруке шаљу путем newsletter-a намењених локалној туристичкој привреди.

Туристичка организација града Суботице ће сарађивати са свим јавним субјектима који учествују у туристичкој привреди Суботице и околине, Србије и региона у циљу што бољег систематизованог прикупљања података о стању и кретањима на туристичком тржишту као и кретањима у трендовима стварања нових туристичких производа и новим начином њиховог пласирања.

6.16 Развијање сарадње са WEB порталима који су специјализовани за туризам, као и са часописима у земљи и региону

Неопходно је и у наредном периоду редовно освежавати новим информацијама све интернет портале који су посвећени туризму и туристички - релевантним темама, а са којима Туристичка организација града Суботице сарађује уназад неколико година.

Запослени у Туристичкој организацији града Суботице ће и у 2019. години помагати, подржавати и непосредно учествовати у писању стручних и квалитетних чланака на поједине теме из области туризма и пласирати их у штампи, стручним часописима, ревијама и другим штампаним и електронским издањима. ТОГС ће у 2019. години радити преваходно на едукацији запослених из ове области како би се дестинацијска промоција у овом виду комуникације подигла на виши ниво по угледу на успешне туристичке дестинације из ове области.

6.17. Планиране сајамске активности у 2019. години

У 2019. години. Туристичка организација града Суботице планира да наступи на следећим сајмовима:

Табела број 17. Наступи на сајмовима и манифестацијама у 2018. години

САЈАМСКИ НАСТУПИ У ИНОСТРАНСТВУ

1. „IMTM“, Тел Авив, Израел, фебруар 2019, у сарадњи са Туристичком организацијом Србије,
2. „ITB“, Берлин, Немачка, март 2019. године, у сарадњи са Туристичком организацијом Србије,
3. „Places2Go“, Загреб, Хрватска, март 2019. године у сарадњи са Туристичком организацијом Војводине,
4. Бања Лука, Босна и Херцеговина, Сајам туризма, април 2019. године. у сарадњи са Туристичком организацијом Србије,
5. Пула, Хрватска, „Дани Војводине“. мај 2019. у сарадњи са Туристичко организацијом Војводине
6. Темишвар, Румунија „Дани Војводине“ , септембар 2019. године, у сарадњи са Туристичком организацијом Војводине,
7. Требиње, Босна и Херцеговина, "Дани Војводине" , октобар 2019. године, у сарадњи са Туристичком организацијом Војводине
8. „Leisure“, Москва, Русија, септембар 2018. године, у сарадњи са Туристичком организацијом Србије
9. „WTM“, Лондон, новембар 2019. године, у сарадњи са Туристичком организацијом Србије

САЈАМСКИ НАСТУПИ У ЗЕМЉИ

1. Београд, "Међународни сајам туризма", фебруар 2019. године, самосталан наступ,
2. Београд, "Београдски манифест", мај 2019. године, самосталан наступ,
3. Суботица, „Међународни и регионални сајам привреде“, 2019. године, самосталан наступ
4. Нови Сад, "Међународни сајам туризма", октобар 2019. године, у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за привреду и Туристичком организацијом Војводине
5. Крагујевац, "Сајам туризма и сеоског туризма", новембар 2019. године у сарадњи са Туристичком организацијом Војводине
6. Ниш, Међународни сајам туризма и активног одмора, април 2019. године, у сарадњи са Туристичком организацијом Војводине

7. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И ПОРУКЕ ЗА БУДУЋНОСТ

План и програм рада Туристичке организације града Суботице усклађен је са тренутним трендовима на домаћем, регионалном и међународном тржишту и

представља средство за спровођење развојне политике, праћење и мерење развоја и напретка наше дестинације.

Документ даје визију за Суботицу и Палић као веома значајне дестинације Републике Србије, идеалне за пословни туризам, кратке градске одморе и савршену базу, тј. полазну тачку за истраживање знаменитости Србије и околних европских земаља. Суботица као један од водећих привредних центара државе Србије и брзо растућа туристичка дестинација има добре шансе да додатно повећа количину и квалитет услуга у туризму, да побољша своје признање и конкурентност, те да тиме постигне циљеве изнете у овом плану рада.

Овде свакако треба истаћи да су трендови туристичке тражње последњих неколико година, као и тренутни и актуелни трендови у регионалном, европском и глобалном туризму веома повољни за нашу дестинацију. Обзиром да се жеље и интересовања туриста мењају веома брзо, изузетно је важно ослушквати и пратити тржиште свим расположивим средствима што ће Туристичка организација града Суботице свакако чинити и у будућности, како би се повећање броја долазака и ноћења туриста, као и њихово задовољство услугама и даље наставило темпом којим расте последњих година.

Из горе наведених података извлачи се закључак да у 2019. годину треба ући са оптимизмом да ће се позитиван тренд одржати и да ће територија града Суботице и околине наставити да прати позитиван тренд у укупном броју долазака и ноћења туриста.

Свакако креирање нових туристичких производа и улагање у инфраструктуру је нешто што ће нашој дестинацији донети нове видове туристичких производа у будућности, који ће проширити дестинацијску понуду.

Туристичка организација града Суботице ће пратити нове трендове на светском, европском и регионалном туристичком тржишту и у 2019. години, са намером да утиче на повећање квалитета услуге код свих привредних субјеката из области туризма истовремено се трудећи да додатно едукује и поспеши знање свих својих запослених како би Суботицу и Палић као дестинације јаче учврстила и боље позиционирала него у претходном периоду.

